Wymagania edukacyjne dla klasy 4 z przedmiotu Przyroda

Dział / temat	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
I.1 Jak pracować, aby odnosić sukcesy?	Zna zasady bezpieczeństwa i wie, jak korzystać z podręcznika.	Odczytuje informacje z tekstu, ilustracji i mapy.	Potrafi zrobić prostą mapę myśli i zastosować sposób powtarzania.	Samodzielnie dobiera skuteczną metodę nauki.	Samodzielnie planuje naukę i wykorzystuje różne strategie uczenia się.
I.2 Co to jest przyroda?	Wyjaśnia, czym jest przyroda. Wymienia jej składniki.	Rozróżnia przyrodę ożywioną, nieożywioną i wytwory człowieka.	Wymienia sposoby poznawania przyrody.	Wskazuje zależności między składnikami przyrody.	Samodzielnie analizuje różne źródła wiedzy przyrodniczej.
I.3 Sposób na naukę	Wie, jakie warunki sprzyjają nauce.	Rozpoznaje czynniki ułatwiające i utrudniające koncentrację.	Potrafi przygotować dobre miejsce do nauki.	Stosuje strategie poprawiające koncentrację.	Samodzielnie dobiera strategie skutecznego uczenia się.
I.4 Ile czasu spędzam przed ekranem?	Wyjaśnia, czym jest uzależnienie.	Wymienia objawy nadużywania internetu.	Zna zasady bezpiecznego korzystania z internetu.	Wyjaśnia wpływ nadmiernego korzystania z ekranów na samopoczucie i relacje.	Analizuje sposoby zapobiegania uzależnieniom i znaczenie snu.
I.5 Badam przyrodę	Wymienia zmysły i przyrządy do obserwacji.	Prowadzi prostą obserwację i stosuje zasady bezpieczeństwa.	Rozróżnia obserwację i doświadczenie.	Dokumentuje i prezentuje wyniki obserwacji.	Samodzielnie wyciąga wnioski i dobiera odpowiednie przyrządy.
I.6 Myślę i działam jak przyrodnik	Zna podstawowe przyrządy i zasady bezpieczeństwa.	Rozróżnia obserwację i doświadczenie.	Posługuje się podstawowym sprzętem laboratoryjnym.	Planuje i przeprowadza proste doświadczenie.	Formułuje pytanie badawcze, hipotezę i samodzielnie wyciąga wnioski.
I.7 Obserwuję przyrodę pod	Wie, do czego służy mikroskop.	Prowadzi obserwację według	Rozpoznaje podstawowe elementy	Samodzielnie wykonuje preparat i	Oblicza powiększenie i wyjaśnia zasady

mikroskopem		instrukcji.	mikroskopu i wykonuje rysunek.	prowadzi obserwację.	prawidłowej obserwacji.
I.8 Posługuję się kompasem	Zna główne kierunki geograficzne.	Posługuje się kompasem i wyznacza kierunki.	Zna kierunki pośrednie i potrafi określić położenie.	Korzysta z kompasu w telefonie i wyznacza kierunki innymi metodami.	Samodzielnie wykorzystuje narzędzia nawigacyjne i wyszukuje informacje o GPS.
II.1 Krajobraz mojej okolicy	Wyjaśnia, czym jest krajobraz.	Wymienia elementy krajobrazu.	Rozpoznaje rodzaje krajobrazu i porównuje miasto ze wsią.	Opisuje krajobraz swojej okolicy.	Wyjaśnia zależności między elementami krajobrazu.
II.2 Kształt terenu w mojej okolicy	Wymienia podstawowe formy terenu.	Rozpoznaje formy terenu na zdjęciach.	Rozróżnia formy wypukłe, wklęsłe i płaskie.	Podaje przykłady form terenu z okolicy i wykonuje model.	Samodzielnie interpretuje ukształtowanie terenu najbliższej okolicy.
II.3 Rozpoznaję skały	Wyjaśnia, czym jest skała.	Opisuje podstawowe właściwości skał.	Dzieli skały na lite, zwięzłe i luźne.	Rozpoznaje skały z pomocą klucza i bada ich właściwości.	Rozpoznaje skały w terenie, porównuje je i wyjaśnia ich wykorzystanie.
II.4 Co kryje gleba?	Wyjaśnia, czym jest gleba i próchnica.	Wymienia składniki gleby.	Wyjaśnia proces powstawania gleby.	Wyjaśnia wpływ próchnicy i organizmów na żyzność gleby.	Porównuje gleby i ocenia ich znaczenie dla przyrody i człowieka.
II.5 Gleba w mojej okolicy	Rozpoznaje podstawowe cechy gleby.	Prowadzi prostą obserwację gleby.	Porównuje glebę z okolicy z ziemią ogrodową.	Bada próbkę gleby i przedstawia wyniki.	Samodzielnie przeprowadza doświadczenie i ocenia przydatność gleby do uprawy.
II.6 Rośliny i zwierzęta w mojej okolicy	Wymienia rośliny i zwierzęta z okolicy.	Rozpoznaje podstawowe gatunki.	Korzysta z atlasu lub klucza.	Rozpoznaje organizmy na podstawie cech i śladów bytowania.	Samodzielnie prowadzi obserwacje terenowe i wyjaśnia znaczenie przyrody dla człowieka.

III.1 Materia wokół nas	Wyjaśnia, czym jest materia. Wymienia stany skupienia.	Rozpoznaje ciała stałe, ciecze i gazy.	Opisuje ich właściwości i zmiany kształtu.	Klasyfikuje ciała stałe według właściwości.	Samodzielnie wykorzystuje wiedzę o materii do wyjaśniania zjawisk.
III.2 Materia jest zbudowana z drobin	Wyjaśnia, czym jest drobina.	Pokazuje na rysunku ułożenie drobin.	Rozpoznaje stan skupienia na podstawie modelu drobinowego.	Wyjaśnia ściśliwość i ruch drobin.	Samodzielnie interpretuje doświadczenia dotyczące budowy materii.
III.3 Woda w trzech stanach skupienia	Wymienia stany skupienia wody.	Odczytuje temperaturę i rozpoznaje stan skupienia.	Wyjaśnia zależność stanu skupienia od temperatury.	Opisuje zachowanie drobin wody w różnych stanach.	Bada właściwości próbek wody i prezentuje wyniki.
III.4 Zmiany stanów skupienia wody	Wymienia przemiany stanów skupienia.	Rozpoznaje topnienie, parowanie, skraplanie i krzepnięcie.	Wyjaśnia czynniki wpływające na parowanie.	Analizuje obieg wody i przemiany wody.	Wyjaśnia różnicę między parowaniem a wrzeniem i interpretuje doświadczenia.
IV.1 Składniki pogody	Wyjaśnia, czym jest pogoda.	Wymienia składniki pogody.	Rozpoznaje opady, osady i zachmurzenie.	Charakteryzuje składniki pogody i obserwuje ich zmiany.	Samodzielnie interpretuje obserwacje pogody.
IV.2 Niebo w ruchu – wiatr i chmury	Wyjaśnia, czym jest wiatr.	Rozpoznaje podstawowe rodzaje chmur.	Wyjaśnia związek kierunku wiatru z jego nazwą.	Wyjaśnia powstawanie chmur i ciśnienie atmosferyczne.	Przewiduje możliwość burzy na podstawie obserwacji lub danych cyfrowych.
IV.3 Obserwuję i mierzę składniki pogody	Zna podstawowe przyrządy meteorologiczne.	Odczytuje temperaturę i wykonuje prosty pomiar.	Posługuje się przyrządami meteorologicznymi.	Analizuje mapę pogody i korzysta z danych pogodowych.	Tworzy własną mapę pogody dla okolicy.
IV.4 Jak organizmy radzą sobie z upałem i	Wyjaśnia pojęcie odwodnienia i udaru cieplnego.	Wymienia sposoby ochrony przed upałem i mrozem.	Rozpoznaje objawy odwodnienia i udaru.	Wyjaśnia przystosowania organizmów do zimy i	Analizuje wpływ temperatury i wody na organizmy.

mrozem?				upału.	
V.1 Cechy organizmów	Wyjaśnia, czym jest organizm.	Wymienia podstawowe cechy organizmów.	Rozpoznaje organizmy jedno- i wielokomórkowe.	Omawia budowę komórkową i czynności życiowe.	Sprawnie łączy wiedzę o budowie i funkcjonowaniu organizmów.
V.2 Jak są zbudowane organizmy?	Dzieli organizmy na jedno- i wielokomórkowe.	Zna poziomy organizacji organizmu.	Porządkuje budowę od komórki do organizmu.	Samodzielnie przygotowuje preparat i prowadzi obserwację.	Na podstawie różnych źródeł opisuje budowę komórek człowieka.
V.3 Rośliny – organizmy samożywne	Rozróżnia organizmy samożywne i cudzożywne.	Wyjaśnia, czym jest samożywność.	Omawia przebieg fotosyntezy.	Wyjaśnia znaczenie światła i składu powietrza dla fotosyntezy.	Samodzielnie bada wpływ światła na fotosyntezę i formułuje wnioski.
V.4 Zwierzęta – organizmy cudzożywne	Wymienia organizmy cudzożywne.	Wyjaśnia, czym jest cudzożywność.	Tworzy i rozpoznaje łańcuchy pokarmowe.	Wyjaśnia sposoby zdobywania pokarmu i przystosowania organizmów.	Samodzielnie analizuje zależności w łańcuchach pokarmowych.
VI.1 Ciało człowieka – jak się poruszam?	Wymienia układy narządów i zna układ ruchu.	Wskazuje podstawowe narządy układu ruchu.	Omawia funkcje układu ruchu.	Wyjaśnia współpracę kości, stawów i mięśni.	Analizuje współpracę różnych układów narządów.
VI.2 Poznaję składniki pokarmowe	Wymienia składniki pokarmowe.	Podaje przykłady produktów zawierających składniki pokarmowe.	Omawia rolę składników pokarmowych i drogę pokarmu.	Analizuje etykiety produktów.	Wyjaśnia związek sposobu odżywiania ze zdrowiem.
VI.3 Po co oddychamy?	Wie, że człowiek oddycha i zna podstawową rolę układu oddechowego.	Wyjaśnia wymianę gazową.	Omawia budowę i funkcje układu oddechowego.	Wyjaśnia znaczenie oddychania komórkowego.	Doświadczeniem potwierdza obecność CO_2 i wyjaśnia współpracę układów.
VI.4 Po co krew krąży w ciele?	Wymienia zadania krwi.	Rozpoznaje narządy układu krwionośnego i	Omawia budowę i funkcję tych układów.	Wyjaśnia znaczenie krwi i rolę nerek.	Analizuje współpracę układów transportu i wydalania.

		moczowego.			
VI.5 Mózg – centrum dowodzenia	Podaje rolę mózgu.	Wymienia elementy układu nerwowego.	Omawia jego budowę i funkcje.	Wyjaśnia rolę mózgu w odbieraniu i przetwarzaniu informacji.	Analizuje współpracę układu nerwowego z innymi układami.
VI.6 Jak zmieniamy się w ciągu życia?	Zna funkcję układu rozrodczego i etapy życia.	Rozpoznaje narządy rozrodcze i oznaki dojrzewania.	Wyjaśnia zapłodnienie i zmiany zachodzące w okresie dojrzewania.	Omawia budowę układów rozrodczych i higienę.	Charakteryzuje człowieka na kolejnych etapach życia.
VI.7 Jak chronić się przed chorobami?	Wie, czym są choroby zakaźne.	Wymienia drogi zakażenia i zasady mycia rąk.	Wyjaśnia sposoby rozprzestrzeniania się drobnoustrojów i pasożytów.	Omawia profilaktykę chorób zakaźnych.	Analizuje zagrożenia i znaczenie bakterii dla człowieka.
VII.1 Jak żyje się na lądzie?	Wymienia główne środowiska życia.	Rozpoznaje organizmy lądowe i sposoby ich poruszania się.	Wyjaśnia przystosowania organizmów do życia na lądzie.	Porównuje sposoby poruszania się i przystosowania.	Analizuje strategie przetrwania zwierząt.
VII.2 Poznaję las	Wyjaśnia, czym jest las i wymienia jego warstwy.	Rozpoznaje piętra lasu i typowe organizmy.	Charakteryzuje poszczególne warstwy lasu.	Omawia funkcje lasu i wpływ człowieka na las.	Analizuje funkcjonowanie lasu na podstawie obserwacji i źródeł.
VII.3 Życie w lesie	Wymienia charakterystyczne organizmy leśne.	Rozpoznaje wybrane gatunki.	Rozpoznaje gatunki trujące i jadowite.	Bezpiecznie korzysta z kluczy i atlasów.	Rozpoznaje zwierzęta po tropach i samodzielnie interpretuje obserwacje.
VII.4 Życie na łące	Wyjaśnia, czym jest łąka.	Rozpoznaje podstawowe organizmy łąkowe.	Omawia warunki życia i znaczenie łąki.	Wyjaśnia zależności między organizmami na łące.	Analizuje wpływ człowieka na łąki i znaczenie łąk kwietnych.
VII.5 Co rośnie na polu?	Wyjaśnia, czym jest pole uprawne.	Rozpoznaje główne rośliny uprawne.	Dzieli rośliny na zboża, warzywa i przemysłowe.	Omawia pole jako środowisko życia i znaczenie upraw.	Analizuje wykorzystanie roślin uprawnych przez

					człowieka.
VIII.1 Jak żyje się w wodzie?	Rozróżnia wody stojące i płynące.	Wymienia przystosowania ryb do życia w wodzie.	Omawia warunki życia w wodzie.	Wyjaśnia przystosowania organizmów wodnych.	Porównuje warunki życia w wodzie i na lądzie.
VIII.2 Poznaję rzekę	Rozróżnia wody płynące i stojące.	Wskazuje elementy systemu rzecznego na mapie.	Omawia elementy rzeki i organizmy w niej żyjące.	Wyjaśnia przystosowania organizmów do życia w rzece.	Analizuje organizmy na podstawie próbek wody i uzasadnia potrzebę ochrony wód.
VIII.3 Poznaję jezioro	Wymienia przykłady wód stojących i strefy jeziora.	Wskazuje jezioro jako wodę stojącą.	Opisuje warunki w poszczególnych strefach.	Podaje organizmy charakterystyczne dla poszczególnych stref.	Prowadzi obserwację mikroskopową wody i opisuje zbiorniki wodne w okolicy.